

HET ACTIE FONDS

NIEUWSBRIEF

Jaargang 28
Nummer 3
December 2023

Samen voor Gaza

De actiegroep New Neighbours is in 2015 opgericht om verbinding tussen Utrechters en nieuwe Nederlanders te faciliteren. Onder de noemer “Together 4 Gaza” organiseerden zij op 19 oktober 2023 een protest en stille tocht tegen de bombardementen op de Gazastrook en het afsluiten van het dichtbevolkte gebied van basisbehoeftes zoals water, voedsel en brandstof. Het protest was met name gericht op de rol van de Nederlandse overheid in het voortduren van dit geweld.

Solidariteit

De groep vormt geen formele organisatie, maar bestaat uit inwoners die op spontane basis en op eigen initiatief activiteiten organiseren in de stad. Zoals zovelen werden zij diep geraakt door de aanhoudende beelden en getuigenissen uit Gaza. Dat de Nederlandse politiek de grove mensenrechtenschendingen en oorlogsmisdaden stilzwijgt en zowel materiële als morele steun blijft verlenen aan de Israëlische regering, maakt dat velen zich geroepen voelen om ook hier hun solidariteit te tonen met de Palestijnse mensen die opnieuw van hun huizen werden verdreven. De mars was een moment van samenkomst, van weerbaarheid en van rouw.

Eufemismen

Er werd onder andere stilgestaan bij de rol van beeldvorming, bijvoorbeeld het eufemistische gebruik van de term “evacuatie” voor gedwongen volksverhuizing en de dubbele maatstaf en ontmenselijking van Palestijnen in de Nederlandse journalistiek. Ook werd er aandacht gevraagd voor het feit dat rechtvaardigheid een voorwaarde is voor duurzame vrede, zoals onderschreven door onder andere Jewish Voice for Peace. Tegen de verantwoordelijke regeringen zeiden de deelnemers: niet in onze naam! Tijdens de toespraken werd vooral ruimte gemaakt voor de verhalen en ervaringen van Palestijnen zelf. Na de demonstratie liepen de aanwezigen een stille tocht naar het Beursplein.

Onverwacht succes

Het protest bleek vlak van tevoren veel groter te worden dan beoogd. Hierdoor was er plotseling een noodzaak voor een mobiel podium, speakers, technici en een ordedienst. Het Actiefonds bood toen uitkomst. Middels een spoedprocedure kon de groep bij ons om bekostiging van deze benodigdheden vragen. Dankzij de steun van onze donateurs was het mogelijk om de manifestatie goed en veilig te laten verlopen.

Verloren dromen

Eerder organiseerden leden van New Neighbors een stil protest en wake voor Gaza onder de leus “geen nieuwe Nakba”, om te rouwen om alle doden die toen al waren gevallen. Op Utrecht Centraal deden ze mee aan de sit-ins en gaven ze de dromen en gezichten achter de statistieken een plek door hun namen met krijt op het Jaarbeursplein te kalken. Ook riep de groep op tot een onmiddellijk staakt-het-vuren, om politici ertoe te bewegen dit breed gedragen geluid niet langer te negeren. Opdat mensenrechten en internationaal recht universeel worden toegepast: voor vrijheid, waardigheid en veiligheid voor iedereen.

Stop de straffeloosheid

In oktober hervatten de lidstaten van de Verenigde Naties historische onderhandelingen omtrent de regulering van multi- of transnationale ondernemingen. De “Global Campaign to Reclaim Peoples Sovereignty, Dismantle Corporate Power and Stop Impunity”, een netwerk van meer dan 250 sociale bewegingen, maatschappelijke organisaties, vakbonden en gemeenschappen die getroffen worden door de activiteiten van transnationale ondernemingen, leverde een beslissende bijdrage aan de onderhandelingen dankzij de steun van Het Actiefonds.

Bindend

De wereldwijde campagne vertegenwoordigt meer dan 260 miljoen mensen in met name Afrika, Azië, Europa en Latijns-Amerika die te maken krijgen met landonteigening, mijnbouwexploitatie, arbeidsuitbuiting en milieuvernieting veroorzaakt door transnationale ondernemingen (tno's). Sinds 2014 wordt er in dit verband gemobiliseerd om de eisen van gemeenschappen aan de frontlinie op de voorgrond van de onderhandelingen te brengen. Het doel van de campagne is om een internationaal juridisch bindend instrument uit te werken dat de activiteiten van tno's effectief zal reguleren binnen het kader van het internationaal recht inzake mensenrechten.

Aanpassingen

Op de openingsdag blokkeerde een brede groep staten onder leiding van de Afrikaanse groep de goedkeuring van het werkvoorstel, omdat de nieuwe tekst hun standpunten niet bevatte en in strijd was met het kernmandaat doordat de focus was verschoven van transnationale ondernemingen naar bedrijven in het algemeen – een aanpassing die vooral de EU, de VS en andere industriegroepen goed uitkwam. Samen met afgevaardigden van de campagne zoals de Braziliaanse Beweging van door Dammen Getroffenen (MAB) uitten ze ook hun zorgen over het ondemocratische en niet-transparante proces. De druk was zo groot dat de voorzitter de sessie moest opschorten en pas verder kon gaan nadat hij had toegezegd de verwijderde standpunten weer op te nemen.

Megaspandoek

Toen de sessie ten einde liep, klommen activisten bovenop het monument van de “gebroken stoel” om een reusachtig spandoek met de leus “Rechten voor Mensen, Regels voor Bedrijven” te ontvouwen. Vertegenwoordigers van getroffen gemeenschappen en activisten van over de hele wereld verzamelden zich voor het VN-paleis en gaven krachtige toespraken over hun ervaringen met tno's die mensenrechten schenden, activisten en vakbondsleden aanvalden, en levensonderhoud vernietigen.

Aardgas

Ook werd het verband gelegd tussen de straffeloosheid van tno's en de voortdurende genocide in Gaza: “Het zal de oorspronkelijke voorvechters van dit verdragsproces, inclusief velen in de Afrikaanse en Latijns-Amerikaanse groep, niet zijn ontgaan, dat dezelfde bedrijven die voorheen betrokken waren bij het lijden van hun volkeren vandaag belangen verwerven in de aardgasvelden van de Middellandse Zee, terwijl wapenfabrikanten moeite doen om aan de vraag te voldoen en er nieuwe handelsroutes worden ontwikkeld”, aldus Wesam Ahmad van het Centrum voor Toegepast Internationaal Recht Al-Haq in zijn openingstoespraak.

“De verwoesting in Gaza is geen geïsoleerd fenomeen; het is een symptoom van een groter probleem – een systeem waarin transnationale ondernemingen profiteren van onderdrukking, moord en vernietiging ter ondersteuning van imperialistische ambities.”

Recht op schone lucht

Luchtvervuiling vormt een ernstige bedreiging voor het milieu en de volksgezondheid in Georgië. Desondanks hebben milieubescherming en luchtvervuiling in het land nog geen prioriteit. De burgerbeweging Green Pole organiseert protesten en demonstraties om aandacht te vragen voor de problematiek.

Colofon

Tekst en redactie:
Tirza van Het Actiefonds

Foto voorpagina:
Mona van den Berg

Foto p2:
Hanneke Vollbeh

Vormgeving:
Boris de Vries

Druk en verzending:
Mailtraffic

Ontwerp:
Cometa

Voor meer informatie, email naar:
tirza@hetactiefonds.nl
of ga naar:
www.hetactiefonds.nl

Aandoeningen

In 2019 stond Georgië op de tweede plaats in Europa wat betreft het aantal slachtoffers van luchtvervuiling per 100.000 inwoners. Sterfgevallen als gevolg van luchtwegaandoeningen, in direct verband gebracht met luchtvervuiling, zijn in 2020 met 589% gestegen. Onderzoek wijst uit dat de gezondheidseffecten ook veel jonge kinderen treffen.

Grondwet

Dankzij de gift van Het Actiefonds vond er onder meer een protest plaats voor het stadhuis van Tbilisi, de op een na meest vervuilde stad van Georgië. Voorafgaand aan dit protest ging men de straten op van Tbilisi om folders uit te delen met daarin vermeld het recht van

elke Georgiër om in een gezonde omgeving te leven – omschreven in artikel 29 van de Grondwet – en mensen uit te nodigen om zich bij het protest aan te sluiten. Tijdens een aanvullende nachtelijke actie werden beelden van de vervuilde stad op het parlamentsgebouw geprojecteerd. Middels een online campagne werden zoveel mogelijk mensen bij het onderwerp betrokken, inclusief lokale 'influencers' en journalisten.

Succes

Ook is de groep een juridische procedure gestart tegen een vervuilende fabriek in de gemeente Jighaura. De fabriek wordt naar verwachting gesloten als gevolg van het verzet, een proces dat nauwlettend in de gaten wordt gehouden door de activisten. Want schone lucht is ieders recht!